

Spis treści

Część I

Bydło. 11

Rozdział 1

Znaczenie chowu bydła. 12

Rozdział 2

Pochodzenie, typy użytkowe i rasy bydła 15

2.1 Informacja o gatunku i pochodzeniu bydła 15

2.2. Typy użytkowe bydła 17

2.2.1. Typ mleczny 17

2.2.2. Typ mięsny 19

2.2.3. Typ kombinowany 19

2.3. Główne rasy bydła 20

2.3.1. Główne rasy bydła mlecznego 20

2.3.2. Główne rasy bydła o użytkowaniu kombinowanym 24

2.3.3. Główne rasy bydła mięsnego 28

Rozdział 3

Ocena typu i budowy bydła 34

3.1. Wykorzystanie oceny typu i budowy w pracy hodowlanej 34

3.2. Określanie wieku, masy ciała i kondycji bydła 42

Rozdział 4

Rozpłód bydła 46

4.1. Krycie i unasiennianie krów 46

4.2. Nowe techniki stosowane w rozrodzie bydła. 53

4.2.1. Sztuczne unasiennianie	53
4.2.2. Superowulacja i przenoszenie zarodków (MOET)	55
4.2.3. Synchronizacja rui	55
4.2.4. Zapłodnienie <i>in vitro</i>	56
4.2.5. Seksowanie nasienia	56

Rozdział 5

Zasady odchowu, żywienia cieląt i jałowizny

5.1. Wzrost i rozwój	57
5.2. Poród i postępowanie z noworodkiem	57
5.2.1. Postępowanie z krową przed i w czasie porodu	57
5.2.2. Postępowanie z noworodkiem	59
5.3. Żywienie cieląt	61
5.3.1. Żywienie siałą	61
5.3.2. Żywienie mlekiem lub preparatami mlekoza- stępczymi ze wzrastającym udziałem pasz stałych od 6 do 60 dnia życia	62
5.3.3. Żywienie cieląt od 60 do 180 dnia życia	64
5.4. Zasady wychowu i żywienia jałówek hodowlanych	65

Rozdział 6

Wybrane zagadnienia z żywienia krów mlecznych

6.1. Zasady żywienia krów mlecznych	68
6.2. Układanie dawek pokarmowych i sporządzanie bilansu pasz	74

Rozdział 7

Użytkowanie mleczne bydła

7.1. Przebieg laktacji u krów	78
7.2. Przeprowadzenie doju	80
7.2.1. Zasady prawidłowego doju	80

7.2.2. Czynności przygotowujące krowę do doju . . .	80
7.2.3. Sposoby doju właściwego	82
7.3. Zasady specjalizacji gospodarstw i organizacja pracy przy produkcji mleka	86
7.3.1. Zasady specjalizacji	86
7.3.2. Organizacja pracy	88
7.4. Ocena użytkowości mlecznej	89
7.4.1 System identyfikacji i rejestracji zwierząt . . .	89
7.4.2 Organizacja i sposób prowadzenia oceny użytkowości mlecznej krów	90

Rozdział 8

Technologie produkcji żywca wołowego 95

8.1. Charakterystyka głównych czynników wpływających na wyniki użytkowania mięsnego bydła	96
8.1.1. Rasy bydła	96
8.1.2. Płeć	97
8.1.3. Wiek	98
8.1.4. System utrzymania	100
8.1.5. Żywienie	100
8.2. Ocena żywca i tusz wołowych w skupie	102

Rozdział 9

Opłacalność produkcji mleka i żywca wołowego . . 106

Rozdział 10

Bezpieczeństwo produktów żywnościowych uzyskiwanych w chowie bydła 110

10.1. Surowe mleko i produkty mleczarskie	110
10.2. Transport i ubój bydła oraz przerób mięsa wołowego	111

Rozdział 11

Ekologiczne metody chowu bydła	113
---	------------

Rozdział 12

Systemy utrzymania bydła	124
---------------------------------------	------------

12.1. System uwięziowy	125
12.2. System wolnostanowiskowy	128
12.3. Utrzymanie na głębokiej ściółce	132
12.4. Pomieszczenia dla cieląt i jałówek	134

Rozdział 13

Pielęgnacja bydła	136
--------------------------------	------------

13.1. Znaczenie pielęgnacji i obchodzenie się ze zwierzętami	136
13.2. Czyszczenie i dekontaminacja	137
13.3. Korekcja racic	138

Rozdział 14

Dobrostan bydła	141
------------------------------	------------

14.1. Warunki utrzymania bydła	144
14.1.1. Mikroklimat w budynkach dla bydła	147
14.1.2. Wymagania ogólne dotyczące budynków ..	148
14.1.3. Żywienie i pojenie	149
14.2. Ochrona środowiska	150

Rozdział 15

Praca hodowlana	153
------------------------------	------------

15.1. Wartość użytkowa, wartość hodowlana i selekcja bydła	153
15.2. Zarys krajowego programu hodowli bydła	155

Rozdział 16

Choroby bydła	162
----------------------------	------------

16.1. Choroby cieląt	162
----------------------------	-----

16.2. Choroby krów mlecznych.	164
16.3. Udzielanie pierwszej pomocy i apteczka	171
16.3.1. Udzielanie pierwszej pomocy.	171
16.3.2. Apteczka	173

Piśmiennictwo	175
--------------------------------	------------

Część II

Trzoda chlewna.	179
--------------------------------	------------

Rozdział 1

Znaczenie gospodarcze i stan produkcji trzody chlewnej	180
---	------------

1.1. Cechy trzody chlewnej jako zwierząt rzeźnych . . .	180
1.2. Znaczenie gospodarcze	182
1.3. Uwarunkowania produkcji.	184
1.4. Niestabilność rynku trzody chlewnej	188
1.5. Regulacje na rynku trzody chlewnej w krajach członkowskich Unii Europejskiej.	189

Rozdział 2

Pochodzenie świń. Rasy trzody chlewnej.	191
--	------------

2.1. Pochodzenie świń	191
2.2. Rasy trzody chlewnej	193
2.2.1. Wymagania dla ras matecznych i ojcowskich	193
2.2.2. Rasy i linie ojcowskie utrzymywane w Polsce	194
2.2.3. Rasy mateczne	197
2.2.4. Świnie hybrydowe	199

Rozdział 3

Użytkowanie, żywienie i utrzymanie świń rozpłodowych 201

- 3.1. Użytkowanie rozpłodowe świń 201
 - 3.1.1. Dojrzałość płciowa i rozpłodowa. Długość okresu użytkowania 201
 - 3.1.2. Ruja i technika zapłodnienia 204
 - 3.1.3. Użytkowanie rozpłodowe 206
- 3.2. Żywienie świń rozpłodowych 209
 - 3.2.1. Żywienie knurów 209
 - 3.2.2. Żywienie loch. 211
- 3.3. Utrzymanie świń użytkowanych rozpłodowo 220
 - 3.3.1. Utrzymanie knurów 220
 - 3.3.2. Utrzymanie loch. 222

Rozdział 4

Wychów prosiąt 227

- 4.1. Przygotowanie do porodu, poród i wczesny okres poporodowy 227
- 4.2. Opieka nad lochą i miotem. 229
 - 4.2.1. Laktacja 229
 - 4.2.2. Zaburzenia zdrowotne u loch i prosiąt 230
- 4.3. Zabiegi profilaktyczne i pielęgnacyjne u prosiąt 232
- 4.4. Wybór terminu odsadzania prosiąt 233
- 4.5. Dokarmianie prosiąt 234
- 4.6. Odsadzanie prosiąt od loch. Łagodzenie kryzysu przy odsadzeniu. 237
- 4.7. Utrzymanie loch karmiących i prosiąt 239
- 4.8. Opłacalność produkcji loch i prosiąt 242

Rozdział 5

Wychów młodzięży hodowlanej 248

- 5.1. Żywienie młodzięży hodowlanej 248

5.1.1. Żywienie knurków hodowlanych	249
5.1.2. Żywienie loszek hodowlanych	250
5.2. Stymulacja dojrzewania płciowego loszek	252
5.3. Pomieszczenia i profilaktyka	253
5.4. Ocena stanu zdrowia i pokroju	254
5.5. Wybór materiału hodowlanego	256

Rozdział 6

Produkcja żywca wieprzowego 257

6.1. Czynniki decydujące o wynikach tuczu i jakości żywca wieprzowego	257
6.1.1. Genotyp	258
6.1.2. Żywienie	258
6.1.3. Płeć	264
6.1.4. Masa przedubojowa	265
6.1.5. Warunki utrzymania	265
6.1.6. Stan zdrowia	275
6.2. Tucz z zastosowaniem różnych pasz	276
6.2.1. Tucz zbożowy	276
6.2.2. Tucz ziemniaczany	280
6.2.3. Tucz serwatkowy	282
6.2.4. Tucz kiszonką z wilgotnego ziarna kukurydzy – CCM	284
6.2.5. Tucz odpadkami	285
6.3. Skup i sprzedaż tuczników	286
6.4. Opłacalność produkcji tuczników	289

Rozdział 7

Podstawy pracy hodowlanej. Krzyżowanie towarowe. 293

7.1. Poprawa cech użytkowości rozplodowej loch	294
7.2. Poprawa cech tucznych i rzeźnych	295
7.2.1. Ocena przyżyciowa loszek i knurków	295

7.2.2. Zasady oceny wartości genetycznej knurów na podstawie potomstwa	296
7.2.3. Szacowanie wartości hodowlanej świń metodą BLUP – Model zwierzęcia	297
7.3. Przebieg selekcji.	298
7.4. Znakowanie świń	299
7.5. Dokumentacja hodowlana	301
7.6. Dobór do kojarzeń.	302
7.6.1. Dobór do kojarzeń w czystości rasy	302
7.6.2. Krzyżowanie towarowe	302

Rozdział 8

Ekologiczne metody chowu trzody chlewnej

8.1. Zwierzęta	308
8.2. Rozród	308
8.3. Żywienie	309
8.4. Profilaktyka i leczenie	310
8.5. Warunki utrzymania	301
8.6. Zabiegi pielęgnacyjne	311
8.7. Uwarunkowania ekonomiczne i rynkowe produkcji ekologicznej	312

Rozdział 9

Choroby świń

Piśmiennictwo